

Розділ 21 -- «Успіння Богородиці»

Напередодні свята Упокоєння Пресвятої Богородиці, яке вперше було відзначено як свято 15 серпня 460 року (за старим стилем), Маша збиралася йти на вечірню службу, щоб почати молебні Богородиці, коли раптом задзвонив телефон.

— Мамо, — сказав тремтячий голос на іншому кінці лінії. «Ми не поїдемо з тобою до церкви сьогодні ввечері. Харитина хоче, щоб я якомога швидше відвіз її до лікарні Салема».

«У неї вже сутички?» — запитала Маша, впізнавши голос Миколи. Маша переклала на голову квітчасту хустку з бахромою.

— Так, — швидко відповів Микола. Його увага знову звернулася до Харитини.

— Дай я з нею поговорю, — сказала Маша.

— Не може, — відповів Микола. «Вона лежить на ліжку, у неї знову скорочення».

— Чому б не дозволити мені покликати до вас Софію Голубіну, — сказала Маша. «Вона досвідчена акушерка. І я можу їй допомогти». Вона не хотіла, щоб Микола повів Харитину до чоловічого лікаря.

— Мамо, ми вже про це говорили, — голосніше сказав Микола. Він намагався дати себе почути через істеричні стогони, які видавала майбутня мама Харитина. «Я казав тобі раніше, що ми вирішили відвезти її до лікарні Салема. Існує новий американський метод, який називається техніка Ламазе, і ми практикуємо його вже кілька місяців. Я згадував про це тобі раніше».

«Хоч би я подзвонила настоятелю і сказала, щоб він був під рукою, якщо буде термінова ситуація, а дитину треба хрестити в лікарні», — сказала Маша. Вона знала, що не зможе боротися з гордою, свавільною Харитиною, яка хотіла бути господарем у власній родині.

— Усе буде добре, мамо, — сказав Микола. «Мені треба йти. Харитина зупинилася на кілька хвилин і зараз хоче йти».

«Піду викликаю настоятеля», — сказала наполеглива мати.

— Гарзд, — сказав син, не хотів засмучувати маму. Це була важка дипломатична робота — спробувати догодити двом жінкам, одна — мати, а інша — дружина.

Микола повісив трубку нового цифрового телефону і поспішив до Харитини.

"Як відчуваєшся?" — спитав Микола, допомагаючи Харитині поспішно одягнути легке пальто.

«Я відчуваю гострі болі, що стрімко стріляють у хребті, як стріли в хиткому польоті по небу», — сказала Харитина, намагаючись перевести подих. «Здається, стріла влучила в мою голову, а потім відскочила назад і застрягла в моїй утробі».

— Зараз не час для поетики, — сказав Микола. «Я візьму твою валізу, а ти візьми мене за руку. Нам треба поспішати».

Микола потрапив до лікарні і з'ясував, що Харитина тільки на початку пологів. Її мішок з водою ще навіть не зламався. Микола залишався з Харитиною протягом усього довгого важкого випробування і пильнував її, як пастир свою отару.

Тим часом Маші було важко думати про літургію, яку співали. Їй хотілося кинутися до сина і першою дізнатися, хлопчик це чи дівчинка. Маша таки встигла заспівати молитви до Богородиці. У той момент, коли на її честь заспівали псалом, вона нашорошила вуха й уважніше прислухалася:

"Красень добротою паче сынов человеческих, излился
благодать во устнах твоих, сего ради благослови тя Бог
во веки"

(Ти прекрасніша від синів людських:
благодать влита на уста твої,
тому поблагословив тебе Бог навіки).

Після вечірньої служби Маша пішла додому і чекала дзвінка від сина. Вона не знала, що Микола не хотів відходити від дружини, щоб телефонувати. Коли Маша намагалася заснути, вона тільки ворочилася, поки знову не настав час йти до церкви. Була друга година ночі, і на небі яскраво сяяли зірки, коли Маша, Іван і діти повернулися до церкви на головне свято Успіння Божої Матері.

Маша ледве тримала очі відкритими. Вона була настільки втомлена від недосипання після вечірньої служби та від хвилювань за Харитину та немовля, яке мало бути її першим онуком, що майже не відчувала свого оточення. Маша залишилася в машині з Любою і спробувала трохи відпочити, щоб бадьорою і прокинувшись піти до церкви. Минуло близько години, а Маша міцно спала на передньому сидінні машини.

Раптом вона підвелася й запитала: «Що це було?» Їй здалося, що вона почула дитячий плач. Люба міцно спала на задньому сидінні автомобіля і не почула приголомшливого пробуджувального крику матері. Маша посміхнулася сама собі і зрозуміла, що їй снилося, що Харитина народила дитину. Вона все ще чула плач новонародженої дитини, розмірковуючи над своїм сном.

— Люба, вставай, — сказала Маша, трясся доньку. — Ходімо до церкви.

Люба відкрила очі лише після того, як мати вдула їй в обличчя прохолодний освіжаючий ковток повітря. Вони обоє перехрестилися перед входом до церкви, а, зайшовши до церкви, зробили свій звичай три рази і поклони до пояса. Церква ще не заповнилася, і ще було місце, щоб натовпитися в правій частині зали позаду чоловіків.

Маша вже насторожилася. Сон повернув її в реальність, де все було чітко й яскраво. У її вухах, як дзвони, дзвеніли слова літургії:

"В рождестве девство сохранила еси, во успение мира не оставила еси Богородице: преставился еси к животу, матери сущи живота, и молитвами твоими избавляеши от смерти души наша"

(Породивши, Ти, Богородице, дівоцтво зберегла,
і в Твоєму упокоєнні не покинула світу.
Ти перейшла в Життя, Ти, Мати Життя,
і заступництвом Твоїм визволяй душі наші від смерть.)

Слова, які вислухала Маша, набули глибшого значення, ніж будь-коли раніше, і вона відчула Матір Божу в більшому світлі, ніж будь-коли раніше. Вона не могла цього пояснити, але глибоко в душі відчувала вогонь, який випромінював її тіло і наповнював її серце і груди теплом і любов'ю до всього людства.

Коли рано-вранці, коли сонце підняло голову над гірським хребтом на сході, Маша прийшла додому і їй зателефонував Микола, вона дуже зраділа, почувши, що це дівчинка.

«Ти дивилася в церковному календарі, яке ім'я даси», - запитала Маша після того, як він розповів їй подробиці пологів і життєву статистику.

«У відведений проміжок часу для вибору імені є три імена», — сказав Микола, який зробив домашнє завдання.

— Які три імені? — стурбовано запитала Маша.

«Перша була Уляна, а ця Харитина не сподобалася», — сказав Микола.

— Так звали мою хрещену УлянУ Лазаревську, — схвильовано сказала Маша. "Ви пам'ятаєте її в Бразилії? Вона була акушеркою під час ваших пологів".

«Ні, я її не пам'ятаю», — сказав Микола, який залишив її в Бразилії з усіма своїми спогадами про минуле, коли приїхав до Америки. — У всякому разі, друге ім'я було Сусанна.

— Це єврейське ім'я, — зневажливо сказала Маша.

— Знаю, — сказав Микола. «Я не вибрав його, хоча мені сподобався той факт, що він символізує білу лілію».

— Яке було третє ім'я? — нетерпляче запитала Маша.

«Третю назву взяли від 9 числа серпня, тобто 22 числа, якщо додати тринадцять днів, щоб збігтися з американським календарем», — пояснив Микола.

«Як звали?» — спитала Маша підвищеним голосом.

— Марія, — сказав Микола.

Наступний рік був повністю присвячений вихованню Марії, яку так само любили бабуся і дідусь Маша та Іван, як і батьки Микола та Харитина. Діти, які часто відвідували її, ходили навшпиньки по дому, коли вона спала, і тулилися біля її ліжечка, коли вона не спала. З боку Миколи були Паша, Устина і Люба, а з боку Харитини – Прокопій і Нестор. Потім, звичайно, були горді дідусь і бабуся з боку Харитини Андрій і Параскева. Бабуся Маша, здавалося, закінчувала кожен день то подарунком, то порадою. Під час одного з візитів вона подарувала онучці маленьке російське плаття, яке вона пошила з трьома вишитими полуничками на кожному плечі. Хрещеною матір'ю для Марії була обрана Устина Святогорова, тому що родина Святогорових завжди була близька до сім'ї Боголюбових ще з тих пір, як їхня дружба розквітла в Гонконзі; а Іван відчував особливу спорідненість із родиною через свого друга Антипа, який загинув у лісі. Той трагічний день Іван досі носив на своїй совісті.

До свого першого дня народження Марія вже ходила і видавала всілякі дитячі звуки. Дід Іван вивозив її в колясці, коли Микола з Харитиною хотіли залишити її на півдня. У вільні дні Микола з Харитиною ходили по магазинах. У діда Андрія були спеціальні гойдалки, які він робив для Марії, коли вона приходила в гостину до дому Рібрових; гойдалка нагадувала гамак і її можна було зачепити за верхню дерев'яну стійку дверного отвору. Марії подобалися м'які матерчаті гойдалки, і вона любила засинати в них, коли бабуся Параскева ніжно колисала її і співала їй російську колискову.

Одного разу Люба здивувала Харитину, поставивши їй питання, якого вона не очікувала від десятирічної дівчинки.

— Якого вона знаку? — запитала Люба, грайливо лоскочучи Марійчині ніжки.

«Вона Діва», — сказала Харитина, переодягаючи дитину на сухий підгузок Pampers.

— Я Терези, — гордо сказала Люба.

— Звідки ти про це дізналася? — запитала Харитина.

— Про це говорили по радіо, — сказала Люба. Харитина пригадала, що вона також із цікавістю вмикала радіо щоразу, коли її улюблена рок-н-рольна станція транслювала астрологічні звіти.

Присутність Марії змусила родини забути про те, що економіка переживає погані часи. Два неврожайних роки пережили Маша та Іван з урожаєм ягід. Одного року їх ягідні лози вразила хвороба, і весь урожай був втрачений. Подібна доля спіткала й інших фермерів. Через рік Іван та його російські друзі, які в попередні роки розбагатіли на ягодах по 75 центів за фунт, виявили, що є надлишок ягід, і Компанія Smuckers (Смакэрз) платила мінімальну ціну 15 до 20 центів за фунт для працюючих фермерів. «Нам арахіс дають!» — закричали всі фермери. Але вони мало що могли зробити, окрім як спробувати витримати кращий сезон. Деякі фермери вирішили викликати адвоката, щоб боротися за свою справу; але вони втратили лише 100 доларів за голову юристу, який випробував усі дипломатії тасування, які він міг і все ще не міг перемогти економічний закон попиту та пропозиції. Інші фермери, як і Іван, вирішили зрізати ягоди та перетворити землю на пасовище для корів. Для фермерів було багато можливостей. Нечисленні вірні продовжували пускати молоді пагони навесні та збирати ягоди наприкінці літа за мінімальну ціну, якої ледве вистачало на хліб на стіл, не кажучи вже про землю та дім.

Іван був змушений укладати важчі контракти на довший період часу в бізнесі з обрізки дерев із компанією Weyerhaeuser. Це було в березні 1980 року, коли Іван почав повністю залежати від грошей, які він заробляв з дерев, щоб утримувати свою сім'ю. Тепер у Миколи була своя сім'я, і він нічим не допомагав Івану. Паша вирішив піти в середню школу зі своїм товаришем-росіянином. А Маша з двома підростаючими дівчатками, Устиною і Любою, ледве нашкребували, працюючи в чужих господарствах, на матеріал, необхідний для пошиття собі нового одягу.

Коли Маша почула від сусідів, що наприкінці березня почалося виверження гори Сент-Хеленс, вона дуже переживала за Івана. Він працював у районі навколо гори Сент-Хеленс разом із трьома іншими чоловіками, щоб виконати контракт, який вони уклали з компанією

Weyerhaeuser. Коли через тиждень він повернувся додому неушкодженим, Маша відчула полегшення.

— Не повертайся туди, — благала Маша, прийшовши додому.

«Я підписав ще один контракт, щоб повернутися минулого тижня квітня з Сильвестром Бістроходовим і двома мексиканцями», — сказав Іван. «Ви знаєте, нам потрібні гроші. Подивіться на Андрія. Він говорить про те, щоб продати свій будинок і повернутися до Бразилії чи Болівії. Він каже, що збирається здійснити поїздку туди, щоб побачити, чи зможе він там впоратися. Подивіться на Василя. Банк може забрати його будинок, тому що вони не заробляють на своїх ягодах і навіть не можуть продати їх, щоб купити щось менше. Ви хочете, щоб ми опинилися в будинку для бідних?»

— Ні, — скрикнула Маша. «Але я боюся за вас. Я краще бачу нас у притулку для бідних або на соціальній допомозі, ніж хвилюватися про те, що ви працюєте біля вулкана, який ось-ось знесе свою вершину».

— Це лише чутки, — сказав Іван. «Ми бачили ці невеликі виверження, і вони не становлять нічого більше, ніж невелике розсипання брудного попелу».

«А що, якщо гора дме і лава почне надходити у ваш бік?» — скрикнула Маша. Її обличчя було заплакане від думки про втрату чоловіка.

— Я з тим горським дідьком, про якого все говорять, — сказав Іван. — Не думаю, що вона нікуди піде.

Іван залишився святкувати Великдень із родиною. Він відвідав усіх своїх старих друзів і погрався з дітьми та з онукою Марією. Він ночами втішав Машу і запевняв, що з ним нічого не трапиться. Через тиждень після семиденного Великодня Іван зібрав свій спальний мішок, намет, бензопилу та інші речі першої необхідності та вирушив на роботу в район на північний захід від загрозливого вулкану. Кілька разів Маша відправляла Миколу на роботу вздовж Північної розвилки річки Тутл і намагалася вмовити Івана кинути роботу і повернутися додому. Але Іван кожного разу повертав Миколу з посланням: «Я щовечора молюся 100 лестовок (намистин на російській вервиці) до Богородиці (Матері

Божої), і молюся 100 лествок до Христово і святих, і Господи Помилуй. молитва завжди на устах моїх».

У ніч на 17 травня 1980 року Маша прокинулася опівночі від сну, який її спантеличив і не давав спати всю ніч. Їй наснилося, що вона померла, і ангел підняв її душу з її тіла і проніс її через кілька митарних пунктів, де вона очистилася від усіх гріхів. Тоді її на руках ангел-охоронець відніс до небесних воріт, де її зустрів Христос і сказав їй: «Увійди, бо ти виконала мою волю». Коли вона увійшла через ворота, її відвели в сад, де текли дві ріки: одна молочна, а друга медова. На берегах річок росли всілякі плоди. Тоді вона була піднесена на хмарі до прекрасного міста, в центрі якого сидів Христос на своєму троні, і його світло осяяло все навколо, як тисяча сонць. Вона почула, як ангельський хор співає а капела:

"Светися, светися, новии Иерусалиме, слава бо Господня на тебе возсия. Ликуй ныне и веселися сионе, ты же чистая Богородице"

(Сяйся, світися, новий Єрусалиме,
бо слава Господня засяяла на тобі.
Радуйся сьогодні і веселися вельми Сіоне,
ти чиста непорочна Богородиця).

Тоді вона побачила, як Богородиця піднялася праворуч від Христа, а Христос зняв свою корону і поклав їй на голову. Він сказав їй: «Прийми, о Мати, цей вінець, який дав мені мій Отець, коли я переміг смерть і сатану». У цей момент Маша побачила, як Іван підійшов ліворуч, щоб отримати благословення і вінець від Христа, і тоді вона прокинулася.

[Lestovka, Rosary \(of the Mother-of-God\)](#)

Лестівка, Розарій (Богородиці)

Chapter 21 -- "Assumption of Mother of God"

On the day before the holyday of the Repose of the Virgin Mary, which was celebrated for the first time as a feast on August 15, 460 A.D. (old style), Masha was getting ready to go to the evening service to begin prayers to the Bogoroditsa (Mother of God), when suddenly the telephone rang.

"Mother," said a shaky voice on the other end of the line. "We won't be riding to church with you tonight. Haritina wants me to take her to the Salem hospital as quick as I can."

"Is she having contractions already?" asked Masha after she recognized Nikolai's voice. Masha shifted her flowery scarf with fringes on her head.

"Yes," answered Nikolai quickly. His attention had turned back to Haritina.

"Let me talk to her," said Masha.

"She can't," answered Nikolai. "She's on the bed having another contraction."

"Why don't you let me call Sofia Golubin to come over to your house," said Masha. "She's an experienced midwife. And I can help her." She didn't want Nikolai to take Haritina to a male doctor.

"Mother, we already talked about that before," said Nikolai in a louder voice. He tried to make himself heard over the hysterical moaning that the expectant mother Haritina was making. "I told you before that we decided to take her to Salem hospital. There's a new American method called the Lamaze technique, and we've been practicing it for months now. I mentioned it to you before."

"At least let me call the nastoyatel (elder) and tell him to be on hand in case of emergency and the baby needs to be baptized in the hospital," said Masha. She knew she couldn't fight the proud, self-willed Haritina, who wanted to be the boss in her own family.

"Everything's going to be all right, mother," said Nikolai. "I have to go. Haritina has stopped for a few minutes, and she wants to go now."

"I'm going to call the nastoyatel," said the persistent mother.

"All right," said the son, who didn't want to upset his mother. It was a tough diplomatic job to try to please two women, one a mother and the other a wife.

Nikolai hung up the new digital telephone, and he hurried to Haritina's side.

"How do you feel?" asked Nikolai as he helped Haritina hurriedly into a light coat.

"I feel sharp pains shooting up my spine like arrows in a wavering flight through the sky," said Haritina as she tried to catch her breath. "The arrow seems to hit my head and then it bounces back and lodges in my womb."

"This is no time to be poetic," said Nikolai. "I'll grab your suitcase, and you grab hold of my arm. We've got to hurry."

Nikolai made it to the hospital and he found out that Haritina was only in the early phases of labor. Her water bag didn't even break yet. Nikolai stayed with Haritina throughout the long laborious ordeal and watched over her like a shepherd over his flock.

Meanwhile, Masha had a hard time thinking about the liturgy that was being chanted. She wanted to rush to her son's side and be the first to find out whether it was a boy or a girl. Masha did manage to sing the prayers to the Bogoroditsa (Mother of God). At the point where a psalm was sung in her honor, she perked up her ears and listened more attentively:

"Красень добротою паче сынов человеческих, излился
благодать во устнах твоих, сего ради благослови тя Бог
во веки"

(Thou art fairer than the children of men: grace is poured into thy lips, therefore God hath blessed thee for ever.)

After the evening service Masha went home and waited for a call from her son. She did not know that Nikolai did not want to leave his wife's side to make any phone calls. When Masha tried to go to sleep she only tossed and turned until it was time to go to church again. It was two o'clock in the morning, and the stars were shining brightly in the sky, when Masha, Ivan and the children drove back to church for the main celebration of the Assumption of the Mother of God.

Masha could barely keep her eyes open. She was so tired from not having slept after the evening service and from worrying about Haritina and the baby, which was to be her first grandchild, that she hardly was aware of her surroundings. Masha stayed in the car with Luba and tried to rest a while so she could go into the church refreshed and awake. About an hour passed, and Masha slept soundly in the front seat of the car.

Suddenly, she sprang up and said, "What was that?" She thought she had heard a baby cry. Luba was fast asleep in the back seat of the car, and she didn't hear her mother's startling awakening cry. Masha smiled to herself and realized that she had been dreaming that Haritina had her baby. She could still hear the newborn baby crying as she reflected upon her dream.

"Luba, get up," said Masha, shaking her daughter. "Let's go to church."

Luba opened her eyes only after her mother blew a cool refreshing breath of air into her face. They both crossed themselves before entering the church, and the, after entering the church, they made their customary three crossings and bows to the waist. The church had not filled up yet, and there was still room to crowd into the right hand side of the hall behind the men.

Masha was alert now. The dream had snapped her back into a reality where everything was clear and vivid. The words of the liturgy rang like bells in her ears:

"В рождестве девство сохранила еси, во успение мира не оставила еси Богородице: преставился еси к животу, матери сущи живота, и молитвами твоими избавляеши от смерти души наша"

(In giving birth, thou, O Mother of God didst retain thy virginity, and in thy Repose thou didst not forsake the world. Thou hast passed into Life, thou that art the Mother of Life, and dost by thine intercessions redeem our souls from death.)

The words that Masha listened to took on a deeper meaning than ever before, and she sensed the Mother of God in a greater light than she had ever before. She couldn't explain it, but deep in her soul she felt a fire radiating throughout her body and filling her heart and bosom with a warmth and a love for all mankind.

When Masha came home and received a telephone call from Nikolai early in the morning after the sun had lifted its head above the mountain range in the east, she was overjoyed to hear that it was a girl.

"Have you checked in the church calendar to see what name you'll give her," asked Masha after he gave her the details of the birth and the vital statistics.

"There's three names that fall within the allotted time period for choosing a name," said Nikolai, who had done his homework.

"What three names?" asked Masha anxiously.

"The first one was Uliana, and Haritina didn't like that one," said Nikolai.

"That was the name of my godmother, Uliana Lazarevskaya," said Masha excitedly. "Do you remember her in Brazil? She was the midwife at your birth."

"No, I don't remember her," said Nikolai, who had left her behind in Brazil with all his memories of the past when he came to America. "Anyway, the second name was Susanna."

"That's a Hebrew name," said Masha in a derogatory voice.

"I know," said Nikolai. "I didn't pick it even though I liked the fact that it signified the white lily."

"What was the third name?" asked Masha impatiently.

"The third name was taken from the 9th day of August, which makes it the 22nd if you add thirteen days to make it coincide with the American calendar," explained Nikolai.

"What was the name?" inquired Masha in a raised voice.

"Maria," said Nikolai.

The following year was a year totally dedicated to the raising of Maria, who was loved just as much by the grandparents, Masha and Ivan, as she was by the parents, Nikolai and Haritina. The children, who visited frequently, tiptoed around the house when she slept and huddled around her crib when

she was awake. From Nikolai's side there were Pasha, Ustina and Luba, and from Haritina's side there were Prokopy and Nestor. Then, of course, there were the proud grandparents from Haritina's side, Andrey and Paraskeva.

Grandmother Masha seemed to be over every day with either a small present or with some word of advice. During one of her visits she presented her granddaughter with a tiny Russian dress that she had made with three embroidered strawberries on each shoulder. Ustina Svyatogorov was chosen as the godmother for Maria because the Svyatogorov family had always been close to the Bogolubov family ever since their friendship blossomed in Hong Kong; and Ivan felt a special kinship with the family because of his friend Antip, who had lost his life in the woods. Ivan still carried that tragic day on his conscience.

By her first birthday Maria was already walking and making all kinds of baby sounds. Grandfather Ivan would take her out in a stroller whenever Nikolai and Haritina wanted to leave her over for an afternoon. Nikolai and Haritina would go shopping on those free days. Grandfather Andrey had a special swing he had made for Maria whenever she came to stay in the Ribrov home; the swing resembled a hammock and it could be hooked up to the upper wooden post of a doorway. Maria enjoyed the soft, cloth swing, and she loved to fall asleep in it whenever Grandmother Paraskeva gently rocked her and sang a Russian lullaby to her.

One day Luba surprised Haritina by asking her a question she didn't expect from a ten-year-old girl.

"What sign is she?" asked Luba as she playfully tickled Maria's little feet.

"She's a Virgo," said Haritina as she changed the baby into a dry Pamper diaper.

"I'm a Libra," said Luba proudly.

"Where did you learn about that?" asked Haritina.

"They were talking about it on the radio," said Luba. Haritina remembered that she also had curiously turned the radio up whenever astrological reports were broadcast over her favorite rock 'n' roll station.

The presence of Maria made the families forget that the economy was falling into bad times. Masha and Ivan suffered two bad years with the berry harvest. One year a blight hit their berry vines and the entire crop was lost. Other farmers suffered a similar fate. Then the year after that, Ivan and his Russian friends, who had made it rich on the berries in previous years at 75 cents a pound, found out that there was a surplus of berries, and Smuckers Company was paying a minimum price of 15 to 20 cents per pound to the hard-working farmers. "They're giving us peanuts!" screamed all the farmers. But there was little that they could do but try and stick it out for a better season. Some farmers decided to call in a lawyer to fight for their cause; but they only lost \$100 a head to a lawyer who tried all the shuffle-board diplomacy that he could and still couldn't beat the economic law of supply and demand. Other farmers, like Ivan, decided to cut down the berries and turn the land into a grazing pasture for cows. There were numerous possibilities for the farmers. The faithful few continued to put up the new shoots in the spring and pick the berries in the late summer for the minimum price, which was barely enough to put bread on the table, let alone pay for the land and home.

Ivan was forced to take on heavier contracts for longer periods of time in the tree-trimming business with Weyerhaeuser Company. It was in the month of March in the year 1980 that Ivan began to totally depend on the money that he was making from the trees to support his family. Nikolai had his own family to support now and was of no help to Ivan. Pasha had decided to go to high school with a Russian friend of his. And Masha with the two growing girls, Ustina and Luba, barely scratched out enough money by working on other people's farms for material that they needed to sew new clothes for themselves.

When Masha had heard from neighbors that Mt. St. Helens had erupted in late March, she became exceedingly worried for Ivan. He was working in the area around Mt. St. Helens with three other men to fill a contract they had made with Weyerhaeuser Company. When he came home unharmed a week later, Masha was relieved.

"Don't go back there," pleaded Masha when he came home.

"I've signed another contract to go back the last week in April with Sylvester Bistrohodov and two Mexican men," said Ivan. "We need the money, you know. Look at Andrey. He's talking of selling his house and moving back to

Brazil or Bolivia. He says he's going to take a trip there to see if he can manage it there. Look at Vasily. The bank might take his house away because they're not making any money from their berries and they can't even sell it in order to buy something smaller. Do you want us to end up in the poorhouse?"

"No," cried Masha. "But I'm afraid for you. I'd rather see us in the poorhouse or on welfare than to worry about you working near a volcano that's about to blow its top off."

"Those are just rumors," said Ivan. "We saw those small eruptions, and they don't amount to anything more than a small sprinkling of dirty ash."

"But what if the mountain blows and lava starts coming in your direction?" cried Masha. Her face was bathed in tears at the thought of losing her husband.

"I'm with that old man of the mountain they keep talking about," said Ivan. "I don't think she's going anywhere."

Ivan stayed to celebrate Easter Week with the family. He visited all his old friends and played with his children and with his granddaughter Maria. He spent the nights comforting Masha and reassuring her that nothing would happen to him. A week after the seven day Easter Feast, Ivan packed his sleeping bag, pop-tent, chain saw, and other necessities and headed for work in an area northwest of the threatening volcano. Several times Masha sent Nikolai up to the work site along the North Fork of the Toutle River and tried to persuade Ivan to drop the job and come home. But Ivan sent Nikolai back each time with the message: "I pray 100 lestovki (woolen beads on a Russian rosary) each night to the Bogoroditsa (Mother of God), and I pray 100 lestovki to Hristos and the saints, and the Gospodi Pomilui (Lord, have mercy) prayer is ever on my lips."

On the night of May 17, 1980, Masha awoke at midnight from a dream that puzzled her and kept her awake the rest of the night. She had dreamt that she had died and an angel had lifted her soul out of her body and carried her through several toll-houses, where she was cleared of all sin. Then she was carried in the arms of her guardian angel up to the gates of heaven, where she was met by Hristos, who said to her, "Enter, for you have done my will." When she entered through the gate she was taken to a garden where two rives flowed, one of milk and the other of honey. On the banks of the rivers

grew all manners of fruit. Then she was lifted up on a cloud to a beautiful city, in the center of which sat Hristos on his throne and his light shone all around like a thousand suns. She heard an angelic choir sing a cappella:

"Светися, светися, новии Иерусалиме, слава бо Господня
на тебе возсия. Ликуй ныне и веселися сионе, ты же
чистая Богородице"

(Shine, shine, new Jerusalem, for the glory of the Lord has shone upon you. Rejoice today and be exceedingly glad Sion, you are the pure unblemished Mother of God.)

Then she saw the Bogoroditsa ascend to the right hand of Hristos, and Hristos took off his crown and put it on her head. He said to her: "Accept this crown, O Mother, which my Father gave to me when I defeated death and Satan." At that moment Masha saw Ivan step up to the left side to receive a blessing and a crown from Hristos, and that's when she awoke.

СОБРАЗЪ ПРЪСТА КЪДЪ ПОУЧЕБНИКЪ

